

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 34 (1228) 1980 m. rugpiūčio mėn. 30 d.

Melbourne

XXV M E T A I

RUGPIŪTIS - KATALIKIŠKAI SPAUDAI AUSTRALIJOJE

RELIGIJA IR SPAUDA

Metų tekmeje daug kas pasikeičia. Atsiranda nauji siekliai, naujos vertybės, nauji šūkliai, kurie randa atgarsio minioje. Dar nepriklausomoje Lietuvoje Pulgis Andriusis metė šūkį: "Tik laukiniai laikraščių neskaito". Tada nežinojome, kad gerbūvis ir televizija ir mus pačius atitrauks nuo lietuviškos spaudos, taigi, pavers kultūringais laikiniais. Paskutiniu laiku yra madingas šūklis, kad politika ir sportas nesimaišo. Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdybos kiekvienais metais skelbiamas rugpiūčio mėnuo katalikiškos lietuvių spaudos mėnesiu gali mummyse taip pat sukelti klausimus, ar religija maišosi su spauda? Atsakymo ieškodami pažvelkime preitin.

1547-ais metais išspausdinta pirmoji lietuviška knyga. Tai buvo Martyno Mažvydo katekizmas. Prisiminkime vysk. Motiejaus Valančiaus rašytinį palikimą. Jo parašytų knygelių trys ketvirtadaliai yra religinės. Prisiminkime knygnešius spaudos draudimo laikotarpiu 1865 - 1904 m. Už spaudos nelegalų spausdinimą ir platinimą nubaustųjų pirmoje grupėje randame 9 katalikų kunigus ir 4 valstiečius. Vėliau nubaustų buvo apie tūkstantis. Žvelkime į periodiką. Pirmas mėnesinis laikraštis, kurį 1832-ais metais Tilžėje išleido protestantams mokytojas Fridrichas Kelkis, vadinosi "Nusidavimai apie Evangelijos platinimą tarp žydų ir pagonių". Jau pats vardas pa-

Pr. Pusdešrio žodis per lietuvišką radiją Adelaidėje. 1980. 8. 9.

sako, kad jis buvo grynai religinis.

Atgavus nepriklausomybę, kylant lietuvių tautiniam susipratimui, spauda darėsi vis aktualesnė religinio, tautinio ir visuomeninio gyvenimo priemonė. 1935-tų metų statistikos žiniomis lietuvių katalikiškų periodinių leidinių buvo 8 laikraščiai, 20 žurnalų; lenkų okupuotoje Lietuvoje - 1 laikraštis, 2 žurnalai; užsienyje - 12 laikraščių, 9 žurnalai, viso - 52 periodiniai leidiniai. Tais pačiais metais nepriklausomoje Lietuvoje katalikų laikraščių tiražas buvo 7.030. 200 egzempliorių, taigi, beveik po keturis egzempliorius kiekvienam gyventojui, arba 18 su puse egzempliorių kiekvienai šeimai.

1940 m. Lietuvą užėmus rusams bolševikams, iš 160 tuo metu ėjusių periodinių leidinių, po 6-šių mėnesių okupacijos Lietuvoje liko tik 7 lietuviški laikraščiai. Žinoma, ir tie komunistiniai.

1952 m. tragiškai užsibaigus Lietuvos partizanų ginkluotai rezistencijai, kurios metu žuvo apie 30.000 kovotojų, kovai su okupantu pradėta ieškoti kitų formų. 1972 m. Lietuvoje pasirodė pirmas pagrindinio periodinio leidinio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Tai, gi, vėl religinis laikraštis padarė pradžią naujai lietuvių rezistenci-

jai. "Kronika" tebeleidžiama ir dabar, ją neįstengia sulikviduoti net visagalė KGB. Dėl jos nukentėjusių ir laisvės netekusių pavardės rikiuojasi didvyrių pavyzdžiais Lietuvos istorijoje.

Šis enciklopedinių žinių pluoštelis pilnai atsako į pradžioje iškeltą klausimą - ar religija maišosi su lietuviška spauda. Kaip matėme, krikščionybė davė mūsų tautai pirmąją lietuvišką knygą lietuvių kalba, pirmąjį laikraštį, jos didelis įnašas nepriklausomos Lietuvos periodikoje, ji padarė pradžią ir dabartinei pagrindžio spaudai pavergtoje Lietuvoje.

Grįžtant į mūsų gyvenamąją aplinką, žvilgtelėkim į Australijoje išeinančią lietuvišką spaudą. Neskaitant smulkesnių leidinių, čia turime du pagrindinius savaitraščius - ALB leidžiamą "Mūsų Pastogę", ir ALK Federacijos leidžiamą "Tėviškės Aidus". Tautiškas ir religinis nėra tik paveldėta privilegija, bet daugiau - pareigos ir išpareigojimai. Kas liečia spaudą, kaip Bendruomenės narių, mūsų pareiga yra skaityti ir remti "Mūsų Pastogę", kaip krikščionių katalikų tos pačios pareigos yra ir "Tėviškės Aidams".

Rugpiūtis Australijoje yra paskutinis žiemos mėnuo. Tirpdykime ledus ir savo lietuviškose - katalikiškose sielose, prenumeruokime ir remkime "Tėviškės Aidus", nes lietuviškų laikraščių gyvybė ir mirtis yra mūsų pačių rankose.

lietuviai pasaulio

— Vašingtonas. Liepos 28 d. prezidentas Carter oficialiai pasakė sąrašą 30-ties civilių asmenų, kurie į JAV delegacijos Madrido konferencijos Patariamąją komisiją. Jų tarpe yra JAV Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos narys Rimas Česonis.

— Aloyzo Jurgučio vadovaujamas Dainavos ansamblis Čikagoje rengia scenai naują muzikinį veiklą "Čičinskas". Pagal rašytojo Anatolijaus Kairo libretą muziką veikalui sukūrė pats vadovas kompozitorius Aloyzas Jurgutis. Spektaklio premjera įvyks lapkričio pradžioje.

— Tarptautiniame radiologų suvažiavime Paryžiuje paskaitą skaitė amerikiečių Rochesterio universiteto prof. dr. Skučas. Jis yra parašęs kelias knygas radiologijos klausimais.

— Šveicarijoje Ženevos mieste liepos pabaigoje įvyko Pasaulinės Antikomunistinės Lygos 13-toji visuotinė konferencija, dalyvavo 250 atstovų iš 89 pasaulio kraštų. Lietuviams čia atstovavo Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis dr. Petras Vytenis. Konferencijoje ypač būdu prisiminta ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų ir kitų Europos bei Azijos tautų pastangos atstatyti tautinę nepriklausomybę, raginant Vakarų demokratijas remti šias pastangas. Pasmerkti sovietų žiaurumai Afganistane, prašoma sugrąžinti afganų tautai laisvę.

— Teisininkas dr. Aleksandras Stomas iš Anglijos dalyvavo Vakarų Berlyne surengtame apklausinėjime apie Helsinkio konferencijos nutarimų vykdymą Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose Rytų Europos kraštuose. Suvažiavimas parėngė tuo klausimu memorandumą Madrido konferencijai. Prof. dr. Stomas rugpiūčio 25 - rugsėjo 1 dienomis dalyvauja Tautinėje Kinijoje - Tainane, kur mokslininkų suvažiavime skaitys paskaitą "Pasaulio tvarcos idealas ir realybė".

— Los Angeles mieste Šv. Kazimiero parapija surengė tradicinę Lietuvių Dieną, pradėtą iškilmingomis pamaldomis už Lietuvą, kuriom vadovavo parapijos klebonas prel. Jonas Kučingis. Vyko meno ir tautodailės paroda, koncertas, literatūros vakaras.

— JAV Bendruomenės Krašto vald. pirm. Vytautas Kutkus, ryšininkas Algimantas Gureckas ir PLB Visuomeninių reikalų tarybos narys dr. Kazys Ambrozaitis lankėsi Amerikos Valstybės departamente Pabaltijo sk. vedėjo Thomas Long įstaigoje, čia aptarė Madrido konferencijos reikalus ir Pabaltijo valstybių klausimo iškėlimą.

— Keturiolikos lietuvių delegacija dalyvavo Helsinkio konferencijos 5-tųjų metų minėjime Baltuose Rūmuose Vašingtone. Pranešimus pateikė JAV Valstybės sekretorius Muskis ir kiti aukšti JAV pareigūnai. Diskusijose dalyvavo ukrainiečių, lietuvių, latvių, estų ir kitų tautų atstovai.

MELBOURNO KATLIKŲ MOTERŲ DRAUGIJA METINĖJE ŠVENTĖJE PARAPIJOS NAMŲ SODELYJE 1980. VIII. 17.

Lietuvos katalikų vargai bei rūpesčiai

LIETUVIAI TIKI TAUTOS IR

Pastaruoju metu Vakarų pasaulyje ėmė sklisti gandai, esą religija okupuotoje Lietuvoje ir kituose Sovietų užimtuose kraštuose turinti daugiau laisvės. Sovietų propagandos įstaigos paskleidė informaciją, kad valdžia suteikianti savo krašto tikintiesiems visas sąlygas praktikuoti religiją. Šios sąlygos tikinčiuosius "visiškai patenkinančios". Kaip vieną "patenkinimo" motyvą "Gimtas kraštas" (VI.19) paskelbė žinią: "Tenkinant tikinčiųjų poreikius, Lietuvos Vyskupijų ordinarų kolegija 60.000 egz. tiražu išleido katekizmą 127 pusl. Iš tiesų šis katekizmas tėra nauja laida dar nepriklausomybės metais išleisto katekizmo, parašyto kun. dr. Norberto Skurkio, MIC (Sibiro kalynis, dabar jau miręs). Vadinas, per 40 kietos okupacijos metų Lietuvos katalikai susilaukė katekizmo. Tikrai 'stachanovietiški' tempai.

Sovietų propagandos įstaigos dar nepamiršta suminėti ir keletą kitų leidinių, išleistų po II pasaulinio karo. Tai Sv. Rašto Naujasis Testamentas, Katalikų apeigynas, Vatikano II susirinkimo nutarimai, Liturginis maldynas ir keletas kalendorių.

Tai ir viskas. Balansas, kaip matome, labai kuklus. Pridėkime dar, kad pokario metais katalikams nebuvo leista išleisti bent vieną religinį laikraštį, nors ligi okupacijos metų katalikai Lietuvoje leido keliasdešimt laikraščių bei žurnalų. Neleidžiami atspausdinti nei giesmynėliai, nei religinio turinio paprasčiausi lapeliai, religiniai paveikslėliai, neleidžiami gaminti religiniai ženkleliai, kryželiai ir panašūs reikmenys. Tebegalioja ir kitos religijos persekiojimo priemonės, jų tarpe prievartinis ateizmo brukimas mokyklose, draudimas jiems atlikti religinę praktiką, lankyti bažnyčią, dalyvauti religinėse laidotuvėse, prievarta brukamas sovietinis ateistinis "mokslas" ir kt.

LKB Kronika Nr. 42 pateikė Lietuvos komunistų partijos centro komiteto planą kovai prieš Bažnyčią stiprinti. Štai ryškesnieji to plano punktai: "1) Kontroliuoti, kad kunigai ir kiti religininkai nepasivientų tėvų teises, ruošiant vaikus katekizacijai bei konfirmacijai. 2) Duoti raštiškus bei žodinius įspėjimus asmenims, pažeidusiems tarybinius įstatymus kultūros klausimais; 3) Organizuoti pamokslų klau-

BAŽNYČIOS PRISIKĖLIMU

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

symus, juos pastoviai apibendrinti ir panaudoti antireliginėje propagandoje ekstremistų demaskavimui; 4) Kiekvienam ekstremistiškai nusiteikusiui dvasininkui užvesti asmens bylą, kurioje kaupti visą veiklos medžiagą, dokumentus, įrodančius, kokios priemonės priimtinos jo perauklėjimui; 5) Mokymai ir lanksčiai vesti individualinius bei grupinius pokalbius su religingais mokiniais bei jų tėvais, kad nepatektų religininkų įtakon, sparčiau atitraukti nuo Bažnyčios; 6) Mokytojai įpareigojami sekti mokinius, kurie gieda bažnyčios chorę, patarnauja Mišioms ir panašiai. Kronikoje yra paskelbtas Tikinčiųjų Tiesoms Ginti Komiteto "Kreipimasis į Lietuvos Ordinarus, kunigus, inteligentus ir visus brolius Tėvynėje ir išeivijoje". Komitetas primena kai kurias katalikams reikšmingas sukaktis.

"1984 m. sueina 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. 1987 m. švęsime 600 metų nuo Lietuvos krikšto. Taigi jau laikas ir mums, Lietuvos katalikams, pradėti ruošti tinkamai paminėti šias dideles sukaktis. Siūlomos ir priemonės: raginti krikščioniškai tvarkyti šeimų gyvenimą, auginti gausėses šeimas, dvasiniai pasiruošti sukačių minėjimui. Tame atsišaukime kunigai ir inteligentai raginami ypatingai kovoti už tautos blaivybę. 1980 metus Lietuvoje ir išeivijoje paskelbti Blaivybės metais.

Ir dar: "Artėjančių didžiųjų jubiliejų proga kreipkitės į tarybinę vyriausybę, kad sugrąžintų atimtą bažnyčias: Vilniaus katedrą, šv. Kazimiero bažnyčią, Kauno igulos

bažnyčią, Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje. Reikalaukime leidimo grįžti į savo katedras Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui ir Kaišėdorių vyskupui Vincentui Sladkevičiui, kurie be teisimo jau 20 metų vargsta tremtyje".

Paskutiniame LKB Kronikos puslapyje yra paskelbta tokia LKB Kronikos informacija: "Šiuo metu KGB smarkiai suintensyvino represijas prieš pagrindžio spaudą. Nepaisant kokios bebūtų sunkios sąlygos, Kronika ir toliau bus leidžiama. Gerbiamus skaitytojus prašome ir toliau talkininkauti jos leidime ir platinime".

Ten pat yra kuklus skyrelis — Nauji pagrindžio leidiniai: Aušra — Nr. 19 ir 20; Perspektyvos — Nr. 17, 18 ir 19; Rūpintojėlis — Nr. 13.

Iš KGB darytų kratų aprašymų ir atimtų daiktų sąrašų aiškėja, kad šiuo metu okup. Lietuvoje be periodinės pagrindžio spaudos leidžiami ir kiti leidiniai. Dalis jų perrašoma ranka ar mašinėle seniau nepriklausomoje Lietuvoje ar dabar išeivijoje išleidžiamos religinio turinio knygos, o taip pat išleidžiami atskiri leidiniai - brošiūrėlės. Štai kai kurie jų: Kodėl aš netapau ateistu, SOS iš anapus, Mokykloje, Lietuvos blaivinimas, Eucharistijos bičių lių knygutės, Eucharistijos vado kalba kryžiaus nešimo proga, Gyvenimas po gyvenimo, Krizės ženkle, Mūsų bočių takais - memuarai iš Gardino. Yra ir daugiau.

LKB Kronikos Nr. 42 net septyni puslapiai paskirti 1980. II. 17 Kybartuose mirusio ir ten palaidoto kunigo Virgilijaus Jaugelio atminimui - surinkta jo gyvenimo ir darbų medžiaga, pateiktas asmens įvertinimas. Rašinys baigiamas žodžiais: "Šiandien niekas ramiai nepraeina pro kun. Virgilijaus kapą: vieniems jis asarą išspaudžia, kitiems jis primena mesti judo kelią ir eiti su tais, kurie tiki Bažnyčios ir Tautos prisikėlimu".

SACHAROVAS APIE MADRIDO KONFERENCIJĄ

Nobelio Taikos premijos laureatas akademikas Andrei Sacharovas Maskvoje paskelbė pareiškimą, kuriuo ragina Vakarų valstybes šių metų rudenį Madride įvykstančioje konferencijoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais pareikalauti, kad Sovietų Sąjunga pilnai įvykdytų Helsinkyje prisiimtus įsipareigojimus žmogaus teisių ap-

saugojimo srityje. Akademikas Sacharovas pažymi, kad po Helsinkio konferencijos, kuri įvyko prieš penkerius metus, žmogaus teisių padėtis Sovietų Sąjungoje ir kituose komunistų valdomuose Rytų Europos kraštuose ne tik nepagerėjo, bet priešingai, žymiai pablogėjo. Madrido konferencijoje turi būti griežtai pareikalauta, kad sovietai išlaisvintų visus dabar kalinamus sąžinės belaisvius. Sacharovas taip pat kviečia būsimosios Madrido konferencijos dalyvius politiniu pagrindu sureguliuoti Afganistano krizę. Tam tikslui atsiekti, pažymi Sacharovas, sovietai turėtų įsipareigoti atitraukti savo kariuomenę iš Afganistano, sutikti, kad Afganistanas būtų paskelbtas neutralia valstybe ir, kad krašte būtų paskelbti laisvi rinkimai. Akademikas Andrei Sacharovas, kaip žinoma, dėl savo veiklos žmogaus teisių gynimo srityje šių metų sausio mėnesį iš Maskvos buvo ištremtas į Gorkį, kur jis ir dabar tebegyvena

įvykiai

● Amerika išrado lėktuvą, kurio nepagauna radaras. Jis bus pritaikytas karo reikalam. Tos rūšies bus gaminami kovos lėktuvai, o gal taip pat ir bombonešiai.

● Amerikoje vienas anglikonų kunigas perėjo į katalikus ir liko katalikų kunigu, nors ir vedęs.

● Kelyje tarp Jeruzalės ir Tel Aviv vienoje benzino stotyje sprogo bomba ir sužeidė 13 keleivių, kurių tarpe yra ir australų.

● Izraelio archeologai atkasė pastatus, kurie manoma yra karaliaus Dovydo ar Saliamono tvirtovė.

● Australijos aboridžinų delegacija vyksta į Genovą pasiskųsti Jungtinėm Tautom, kad Australijos valdžia juos skriaudžia. Ministeris pirm. Mr. Fraser vedė derybas, bet nieks neišėjo. Šis klausimas daugiausia iškilo Vakarų Australijoje. Ten yra ieškoma benzino ir daromi kasinėjimai. Aboridžinai sako, kad tai jų žemė ir nenori, kad ta jų šventa žemė būtų pažeista.

● Lenkijoje darbininkai dar streikuoja. Partijos lyderis Glerek kalbėjo per televiziją į darbininkus ir pažadėjo laisvų unijų rinkimus, bet streiko vadovas Leszek Walesa sako, kad to negana.

● Daugelis žymių Pietų Amerikos žmonių susirinko rugpiūčio 11 d. Quito mieste, Ekvadore, tikslu įsteigti Pietų Amerikos žmogaus Teisių Sąjungą. Iniciatyvos šiai sąjungai ėmėsi Ekvadoro vyriausybė.

● Olimpiados metu Maskvoje pasirodė Pravda, kuri buvo atspausdinta Italijoje ir slapta atgabenta į Maskvą. Ten skelbiama, kad jau griūva komunistinis režimas ir bus laisvi rinkimai.

● Disidentiniai sluoksniai pranešė užsienio korespondentams Maskvoje, kad nuo liepos mėnesio pradžios Kijeve psichiatrinėje ligoninėje yra internuoti 70-ies metų amžiaus ukrainiečių Helsinkio grupės narė Oxana Mechko. Nuo pat internavimo dienos ji yra ligoninėje visiškai izoliuota.

● Sovietų valdžia vėl suėmė ukrainietį žmogaus teisių gynėją Poetą Vasili Stus, kuris vos tik prieš devynis mėnesius buvo baigęs atlikti 1972-ais metais jam paskirtą aštuonerių metų kalėjimo ir tremties bausmę. Poetui Stus dabar grėsia nauja iki dešimties metų kalėjimo bausmė už tariamą priešsovietinę propagandą ir agitaciją. Vasili Stus poetinė kūryba buvo atspausdinta tikrai Vakaruose, bet yra slapta platinama Sovietų Sąjungoje.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaguoja Redakcinė komisija. Vyr. redaktorius kun. Pr. Dąbnyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams 20 dol. Kituose kraštuose 25 dol. Atskiras numeris - 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031.
Published by Mr. V. Laukaitis as the president of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 69 Devon St., Cheltenham Vic. 3192.

LRTV

KATALIKIŠKOS SPAUDOS SVARBA

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba paskelbė rugpjūčio mėnesį katalikiškos spaudos mėnesiu. Todėl per visą šį mėnesį vykdomas spaudos vėjus visoje Australijoje pakelti prenumeratorių skaičių ir sutelkti lėšų katalikiškai spaudai, o ypačiai katalikiškam savaitraščiui Tėviškės Aidams.

Kas yra ALK Federacija ir kokios jos teisės bei pareigos Australijos Lietuvių Katalikų Bažnyčioje? Bažnyčios visais reikalais rūpinasi kunigai: klebonai bei kapelionai. Kunigų darbui koordinuoti ir Lietuvių Katalikų Bažnyčiai Australijoje atstovauti yra sudaryta kunigų Sielovada. Bet to dar neužtenka. Todėl katalikiškoje veikloje bei pastoracijoje kviečiami aktyviai dalyvauti ir pasauliečiai katalikai, katalikiškos organizacijos ir pavieniai asmenys. Tam iš katalikiškų organizacijų yra sudarytas vyriausias organas ALK Federacija. Jos uždavinys pasauliečių apšvietimas Bažnyčioje, koordinuoti organizacijų veiklą ir atstovauti Lietuvos Katalikų Bažnyčios katalikiškom organizacijom. ALK Federacija svarbiausia apšvietimo priemone naudoja katalikišką spaudą. Todėl ji leidžia Tėviškės Aidus. Tą darbą Federacija dirba glaudžiamame kontakte su parapijų kunigais bei katalikų Sielovada.

Didelis skirtumas yra tarp katalikiškos spaudos ir nekatalikiškos spaudos. Katalikiškos spaudos tikslas palaikyti katalikybę gyvą ir aktyvią savo parapijoje ir informuoti katalikus apie Bažnyčios veiklą visame pasaulyje. Aiškinti tikėjimo bei religijos tiesas, taip pat jas ginti nuo ateistų užpuolimų, kovoti su komunistų skleidžiamais šmeižtais, ginti žmonių teises bei laisves, puoselėti ir skleisti krikščionišką kultūrą. Tuo tarpu nekatalikiška - laicistinė spauda turi kitokį tikslą. Jai rūpi daugiau tautiniai, kultūriniai ir politiniai reikalai. Tokia spauda irgi labai svarbi ir reikalinga, bet ji negali patenkinti katalikų reikalų. Mūsų lietuvių spauda Australijoje, dirbdama ranka rankon, Tėviškės Aidai ir Mūsų Pastogė, gali pilnai patenkinti kiekvieno lietuvių reikalavimus. Todėl šie du laikraščiai turėtų rasti vietos kiekvienoje šeimoje.

Katalikiškoji spauda Bažnyčios yra laikoma svarbiausia pastoracijos priemone. II Vatikano Susirinkimas katalikiškos spaudos reikalu išleido dekretą, kuriame sakoma: "Visų pirma tebūnie puoselėjama gera spauda. O, kad skaitytojai pilnai pasisavintų krikščioniškąją dvasią, tebūnie kuriama ir platinama katalikiškoji spauda, tiesioginiai bažnytinės vyriausybės arba šiaip katalikų leidžiama ir tvarkoma. Katalikiška spauda aiškiai skiriama formuoti, stiprinti ir skleisti viesašajai nuomonei, atitinkančiai prigimties teisę ir katalikų mokslą bei įstatymus. O tikintiesiems tebūnie

Naujas pagijimas Lourde

Bažnytinė teologų komisija nuostabus pagijimo atvejus studijuoja su nepaprastu griežtumu ir atsargumu. Dėl to per daugiau negu šimtą metų Lourde tikrai stebuklingų pagijimų atvejų yra užregistruota tik 64. Žinoma, tuo negalima paneigti kitų nuostabių pagijimų — kurių čia įvyksta tūkstančiai — stebuklingumo. Deja, ne visus juos yra įmanoma visu mokslisku griežtumu ištirti ir dokumentuoti.

Naujausias spaudos dėmesį atkreipęs atvejis yra italės 16-kos metų mergaitės Delicijos Cirolli nuostabus pagijimas. Ištirinėjęs visus turimus duomenis, Lourdo Medicinos biuras pripažino, kad jis yra "moksliskai neišaiškinamas". Delicijos pagijimas nebuvo staigus. Mergaitė dešinėje kojoje virš kelio turėjo "piktybinį naviką". Mėginimas operuoti nedavė teigiamų rezultatų. Beliko viena išeitis: amputuoti visą dešinę koją. Delicijos tėvas atmetė šią galimybę ir, parsivežė dukrelę į namus, beviltiškai laukė jos mirties. Mergaitė neprarado vilties ir savo likimą sudėjo į Dievo Motinos Marijos rankas. Karštai meldėsi ir tikėjo, kad tik stebuklas gali ją išgelbėti. Su visų gimtojo kaimo gyventojų pagalba, Delicija motinos lydimą, 1976 metų rugpjūčio viduryje nuvažiavo į Lourdo Dievo Motinos šventovę Prancūzijoje. Po penkių dienų grįžo atgal į namus. Sveikata nebuvo pagerėjusi, bet dvasinis atsigavimas, maldoje susitaikant

su Dievo valia, mergaitė davė jėgų nepalaužiamai tikėti Dievo Motinos pagalba. Pirmieji pagijimo ženklai pasirodė tik apie Kalėdas, tai yra už keturių mėnesių po apsilankymo Lourde. Mergaitė pradėjo valgyti, augti ir lankyti mokyklą. Greitai sustiprėjo ir pradėjo visai normalų gyvenimą. Po šio pagijimo Delicija Cirolli kasmet sugrįždavo į Lourdą, kur jos sveikata būdavo tyrinėjama Medicinos centre. Gydytojų komisija pripažino, kad piktybinis vėžys yra galutinai pranykęs. Palikęs tik mažas kojos kaulo iškrypimas, kaip įrodymas, kad "piktybinis navikas" buvo įsigalėjęs iki nepagydomos stadijos

Visus mokslinius šio nuostabaus pagijimo duomenis ir Lourdo gydytojų komisijos protokolą artimiausioje ateityje tyrinės tarptautinė gydytojų komisija, sudaryta iš žymių medicinos mokslo specialistų, priklausančių dvylikai įvairių tautų. Šita komisija, be abejo, pareikalaus naujų ir pakartotinių tyrinėjimų. Ji galutinai nustatys, ar šis nuostabus pagijimas gali būti moksliskai išaiškintas. Mokslas nekalba apie stebuklus. Bet tikras mokslas žino savo ribas. Medicinos mokslas žino, kad jis yra bejėgis atgaivinti piktybinio vėžio sunaikintus žmogaus organizmo audinius. Manoma, kad tarptautinės gydytojų komisijos tyrinėjimai užtruks apie ketveris ar penkeris metus.

Lietuvos Laisvės Vigilija Čikagoje

Vigilija buvo pradėta kun. G. Kijausko malda. Sigutė Bankaitė uždegė Lietuvos laisvės žvakę ir, sesutei Mirgai kanklėmis palydinti, deklamavo B. Brazdžionio Aš čia - gyva. Paulius Staniškis deklamavo B. Brazdžionio ištrauką iš Vėlinių pamaldų, kuriose minimas Pranciškus Dovydaitis ir kankinys vyskupas Teofilis Matulionis. Tuo metu buvo uždegta pirmos dvi žvakės. Toliau, prisimenant mūsų tautos kankinius: arkivyskupą Mečislovą Reinį, Romą Kalantą, Mindaugą Tamonį, kun. Karolį Garuką, Petrą Plimpą, Nijolę Sadūnaitę, Oną Prancūnaitę, Vladą Lapienį, Balį Gajauską, Viktorą Petkų, Antaną Terlecką ir Kastytį Matulionį, visiems taip pat buvo uždegta atminimo žvakės. Jų atsirado 14-lika. Henrikui Bankalčiui vedant ir nuo vargonų pritariant Reginai Brazaitienei, visi giedojo Lietuvą brangi. Kun. G. Kijauskas pasakė trumpą, prasmingą pamokslą. Vėl visiems giedant - Kaip grįžtančius paukščius - visi bažnyčioje dalyvavusieji užsidegė savo žvakes. Bažnyčios tamsumoje buvo nepaprastai išpūdingas vaizdas.

Lidija Balčiūnaitė tuo metu skaitė ištrauką iš Vlado Lapienio paskutinio žodžio teisme. Po to visų vėl buvo sugiedotos dvi giesmės ir išklausyta Onos Kliorytės pamokslas deklamacija iš B. Brazdžionio Vaidilos Valiūno. Išpūdinga ir ne valandos neužtrukusi vigilija buvo baigta sugiedojus Lietuvos himną.

Ar negalėtų ir mūsų šventės, mi-

nėjimai išeiti iš tų šabloniškų ir jau seniai pavargusių rėmų? Jei jau ruošiamės tokius minėjimus sau, ruošime taip, kad jie paliestų mūsų gelmes ir suvirpintų. Jei ruošiamės tokius minėjimus kitataučiams, raskime priemonių, kad ir jie iš tokių minėjimų išeitų kalbėdami, jog pajuto mūsų tautos originalią stiprybę, kurios kovoje dėl laisvės tikrai verta padėti.

NIJOLĖ SADŪNAITĖ SUGRĮŽO

Liepos 9 d. Nijolė Sadūnaitė sugrįžo Lietuvon. Ji buvo suimta 1974 m. Teismas buvo 1975 m. birželio mėn. Nubausta 3 metams griežto režimo stovyklon ir tiek pat metų ištėmimu į Sibirą. Šią bausmę gavo už tai, kad pas ją kratos metu rasta Kat. Bažnyčios Kronika ir rašomoji mašinėlė. Jos drašė laikysena teisme plačiai pasklido užsienyje. Dabar apie jos sugrįžimą sužinota iš V. Vokietijos.

SUSIDEGINO MASKVOS OLIMPIADOJE

Maskvos Raudonojoje aikštėje Olimpiados uždarymo išvakarėse susidegino žmogus. Šį įvykį matė nemažai sportininkų, o vienas ašis netgi bandė nufotografuoti. Ji tačiau partrenkė ant žemės KGB agentas. Milicija greitai pašalino iš aikštės visas susideginusio liekanas. Taip liko nežinia, kas ten susidegino. Žinoma tik tiek, kad susideginęs turėjo šiaudinę skrybėlę.

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 13 dieną, šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Puikus orkestras. Gera vakarienė. Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakviesti visiems po \$ 9.

Stalus užsakyti pas V. Žemaitį, tel. 544 8684, sekmadieniais prie bažnyčios.

Užsisakyti telefonu, apsimokėti bent savaitę prieš balį.

Felix Timmermans poezija lietuviškai

Felix Timmermans (1886 - 1947) yra vienas žymiųjų nederlandų rašytojų ir poetų. Lietuvių kalba jo kūrybos tėra nedaug išversta. Dabar sovietų okupuotoj Lietuvoj jis savo kūrybos pobūdžiu nėra priimtinas, ypač jo poezija. Bet emigracijoje gyvenančių lietuvių tarpe jis yra brangus svečias. Dar 1957 m. Nidos knygos klubas Londone išleido V. Kazoko verstą "Kaimietišką psalmę", o poetė ir nederlandų lietuviškai populiarioja Zenta Tenisonaitė įdėjo pora F. Timmermans eilėraščių į "XX-jo amžiaus nederlandų poezijos Rinktinę" ("Raudonai, mėlynai" ir "Dievo rankos laiko saules", Nida, London). 1980 m. ta pati vertėja parengė paskutiniojo F. Timmermans poezijos rinkinio, Adagio, pilną vertimą. Šis rinkinys kai kurių literatūros kritikų vadinamas F. Timmermanso testamentu. Visi F. Timmermanso kūrybos vertimai lietuvių kalba šiltai tremties lietuvių priimti, spaudos gražiai įvertinti. Kai kurių laidos jau seniai išsissėmė.

Zenta Tenisonaitė, išversdama poezijos rinkinį "Adagio", pateikė lietuvių visuomenei gražią dovaną. Iš tikro skaitant šią poeziją, tarsi, jaučiamas Dievo artumas, įsijaučiama į Jo didingumą, visagalybę, autorius Jam meilę, kartu ir skaitytojo pakilimą, norinčio pačiam artėti prie Jo ir į Jo meilę įsilieti.

"Esu Tavo arfos styga, laukiu Tavo pirštų palietimo". Autorius parodo savo kūrybos versmų pradžią ir perėjimą savo gyvenimo keliu vėl sušunka: "Palik pas mus, o Dieve, saulę leidžias" (Emmasus).

Tarp šių dviejų - pradžios ir pabaigos - gairių F. Timmermans užpildė savo gyvenimo turinį - Dievo ilgesiu ir besirengimu pas Jį keliauti: "Plaukiu ant laumės juostos į Visagalio tylą". (Visų dalykų branduolys".)

Visas Adagio rinkinys tai, tarsi, perlų karoliai suverti Kūrėjo garbei. Čia nerasime įmantrumo, kitų poetų mėgiamų mandrybių. F. Timmermans jausmai gilūs, bet jie teka nuosaikiai, ramiai, kaip pamažu čiurlenantis upelis.

Kad pajusti F. Timmermans poezijos grožį, jo dvasios ilgesį kas kilnu ir gražu, užtenka perskaityti tik kelis eilėraščius: "De profundis", "Ruduo pučia ragą", "Kalnynai paslėpti nakties" ir daug kitų.

F. Timmermans jautriai kalba apie gamtą, jos grožį, kurį jai davė jos Kūrėjas. Pvz. "Ruduo pučia ragą", "Gegužės naktis myli lakštingalą", "Diena nuvyto kaip gėlė".

Metams slenkant F. Timmermans, tarsi, atsipalaiduodamas nuo žemės, jaučia artėjančią mirtį. ("Dievo rankos laiko saules", "Mano langą vainikuoja žvaigždės",

"Kur eina kelias per dykumą"). Jausmingi eilėraščiai "Paklydęs sūnus", Šv. Pranciškus", "Šv. Sebastijonas" ir kt.

Gal jau gyvenimo pabaigos nuėjimui tinka "O, kad mano sėla iškiltų aukštai ir nekaltai, tarsi mėnulis, kuris atsispindi slėnyje".

Kiekvieną poezijos mylėtoją nudžiugins F. Timmermanso kūryba dvasios kilnumu ir skaidrumu. Priklausau nuoširdi padėka vertėjai, atlikusiai nelengvą darbą. Gal ji ras laiko supažindinti lietuvius ir su pirmąja F. Timmermanso poezijos knyga "Door de dagen" (1907).

Felix Timmermans, Adagio, Nida Press, London. Mecenatas - Nederlandų Kultūros ministerija, Brussel. Garbės Rėmėjas - Lietuvos Miškininkų Draugija Išeivijoje, Chicago. Viršelį pieštas vertėjos. Ji pridėjusi ir žiupsnelį biografinių žinių apie autorių. J. SI.

Mini Pabaltijo pavergimą

Ilgą straipsnį apie Pabaltijo kraštų pavergimo sukaktį paskelbė Vokietijos dienraštis "Luebecker Nachrichten". Straipsnis yra užvardintas "40 metų sovietų valdžioje" su antrine antrašte "Išvietintieji pabaltiečiai visame pasaulyje atžymi Pabaltijo valstybių pavergimą". Straipsnio autorius, žinomas vokiečių publicistas Werner Neumann rašo, jog Estijos sostinėje Taline, kur liepos mėnesį vyko Olimpinės būriavimo varžybos, gyventojai neturėjo galimybės atžymėti tragišką jų tėvynės pavergimą. 1940 metais birželio mėnesį, Estija, kaip ir Latvija bei Lietuva, buvo sovietų raudonosios armijos užimta ir prievartiniai įjungta į Sovietų Sąjungą. Šios aneksijos buvo aiškus anksčiau Sovietų Sąjungos su Pabaltijo valstybėmis sudarytųjų sutarčių sulaužymas. Tomis sutartimis Sovietų Sąjunga bu-

vo pripažinusi trijų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę ir įsipareigojusi visiems laikams ją gerbti. Tačiau, jau 1939 metais sovietai šias sutartis sulaužė, pasirašydami su hitlerine Vokietija slapta sutartį, kuria Lietuva, Latvija ir Estija buvo atiduotos sovietų įtakos sferai. Tai reiškė, kad Hitleris buvo davęs Stalinui laisvas rankas užimti Pabaltijo kraštus ir juos prievarta įjungti į Sovietų Sąjungą. Straipsnio autorius pažymi, jog lietuvių, latvių ir estai niekada nesutiko su šiuo prievartos veiksmu, rezistencinė kova pokario metais, o vėliau - kitomis priemonėmis, ryžtingai priešindamiesi Pabaltijo kraštų rusinimui. Opozicijos dvasia rusam, rašo straipsnio autorius, Pabaltijo kraštuose tebėra smarkiai jaučiama ir šandieną.

LRTV

POGRINDŽIO „PASTOGĖ“

Užsienio spaudą pasiekė Lietuvos pogrindyje leidžiamo žurnalo "Pastogė" Nr. 2, 48 puslapių ir viena nuotrauka. Vedamajame straipsnyje rašoma apie melą Lietuvoje: "Negi nėra kito kelio? Kas galų gale gali uždrausti parašyti tokį eilėraštį, lyg tu metu pasaulyje tebtų - tu ir eilėrašties. Kas jį spausdins? Ką daryti skulptoriui ar kompozitoriui, norinčiam kurti tik tai, ką liepia sąžinė? Ką daryti, kad būtų išgirstas kaip kūrėjas? "Pastogės" tikslas ir yra įrodyti ir parodyti, kad galimas ir kitas kelias, bent atskiru atveju".

"Pastogės" Nr. 2 spausdinamas Liudo Stankaus aktualus straipsnis "Mickėvičius, Daukantas ir mes"; Algio Rudaminos, Juozo Šliavo ir kitų eilėraščių; Antano Uvainio novelė "Ten anapus miškai"; Algio Galinio studijos apie Oskaro Milašiaus kūrybą antroji dalis; iš oficialios spaudos perspausdinamas rusų kalbininko Vladimiro Toporovo straipsnis apie kalbotyrą. Vieno autoriaus tiesiogine patirtimi vaizduojama Gudijai priskirtų lietuviškų sričių tragiška būklė.

LRTV

TRIBUNOLAS GINS SACHAROVĄ

Rugsėjo mėnesio pradžioje Olandijoje yra rengiama tarptautinio tribunolo akademikui Sacharovui apginti sesija. Joje sutiko dalyvauti 22 įvairių tautybių Nobelio premijos laureatai, jų tarpe prancūzas biologas Andre Lwoff, australas rašytojas Patrick White, olandas ekonomistas Tinbergen, švedas biochemikas Theorell, amerikietis ekonomistas Friedman. Tribunolo tikslas - iškelti akademiko Sacharovo ištėmimo iš Maskvos neteisėtumą ir pareikalauti, kad sovietų valdžia leistų Sacharovui sugrįžti atgal į Maskvą.

LRTV

"Aušra" Nr. 20 (60). Lietuva, 1980 m. sausis.

Kodėl niekinama lietuvių tautos praeitis

/Atviras laiškas DLK VYTAUTO vainika vimo dieną/

(Tęsinys)

R. Batūra reziumuoja: "Lietuvos valstybė, pustrėčio amžiaus atkakliai kariavusi, bendroje tautų kovoje suvaidino svarbiausią vaidmenį, atremiant Vakarų Europos feodalų, kurių smogiamuoju būriu buvo Kryžiuočių ordinas, veržimąsi į Pabaltijį ir Rytų Europą" (R. Batūra, min. str. p. 26).

O Vakarų Europą Lietuva gelbėjo nuo mongolų-totorių antplūdžio. Keletas faktų. Jau 1238-42 m. įvyko pirmieji lietuvių susidūrimai su totoriais. 1263 m. kryžiuočiai su Aukso orda sudarė sąjungą prieš Lietuvą. Lietuvos kariuomenės smūgiai silpnino mongolų-totorių galybę ir sudarė sąlygas Rusijai išsivaduoti. 1380 m. Kulikovo kautynėse Maskvos pusėje dalyvavo eilė lietuvių karo vadų. Andrius Algirdaitis vadovavo dešiniajam Maskvos kariuomenės sparnui. 1382 m. Dimitrijui pasitraukus iš Maskvos, jos gynėbai nuo Tochtamışo kariuomenės vadovavo Lietuvos kunigaikštis Otejus, kuris ir žuvo prie Kremliaus vartų. 1404 m. Egidėjaus totoriams užpuolus Vladimirą, miestą gynė Švitrigailos kariai.

P. Engelsas rašė: "Tuo metu, kai Didžioji Rusija pateko į mongolų jungą, Baltarusija ir Mažoji Rusija rado apsaugą nuo azijietiško antplūdžio, prisijungdamos prie vadinamosios Lietuvos Kunigaikštystės".

Istorijos m. dr. J. Jurginis tokiais žodžiais apibūdina mūsų tėvynės vaidmenį: "Lietuva suvaidino progresyvių vaidmenį. Ji sujungė daugelio tautų materialines ir karines jėgas bendrai grėsmei atremti." (J. Jurginis, Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, — "Mokslas ir gyvenimas", 1968, Nr. 4, p. 27).

Sugrįškime prie kunigaikščio Vytauto.

Bene didžiausias Vytauto nuopelnas yra jo strateginis indėlis Žalgirio kautynėse. B. Dundulis pažymi: "Žalgirio sužlugdo Teutonų ordino siekimas sukurti didelę vokiečių valstybę rytiniame Pabaltijy ir užtikrinti vokiečiams viešpatavimą Rytų Europoje. Žalgirio Teutonų ordino kariniam ir politiniam prestižui buvo suduotas naikinantis smūgis, nuo kurio jis pilnutinai jau neatsigavo". Kartu reikia pasakyti, kad ši pergalė "nepaprastai iškėlė Lietuvos ir Lenkijos

prestižą ir jų tarptautinę reikšmę" (B. Dundulis, Lietuvių kova dėl Žemaitijos ir Užnemunės, p. 69-70).

Istorijos m. k. M. Jučas tvirtina, kad "Žalgirio mūšis buvo tarptautinės reikšmės įvykis. Konstanco bažnytiniam susirinkime buvo pareikšta, kad tokio didelio valstybės sutriuškinimo tais laikais negirdėta visame pasaulyje. (...) Jis tapo didvyrišku pavyzdžiu ir slavų tautoms, kovojusioms už savo laisvę. (...) Tik jo dėka rytų tautos išsigelbėjo nuo vokiškojo pavergimo" (Lietuvių karas su kryžiuočiais, V., 1964, p. 272-273).

Labai teigiamą Vytauto charakteristiką pateikia rusų istorikas J. Lappo: "Ir ta savo tolerancija Vytautas ryškiai skiriasi nuo visų Europos monarchų, savo amžininkų. Tuo metu, kai Vakarų Europoje liepsnojo laužai, kur deginami eretikai, išdrįsė kitaip žiūrėti ir kitaip mąstyti įvairiais tikybės klausimais, Vytautas savo valstybėje leidžia laisvai tikėti visiems gyventojams. Ir įvairių tikybų krikščionims, ir žydams, ir mahometonams, ir pagonims. (...) Vytautas savo aiškiu stipriu protu suprato tokios tolerancijos būtinumą ir reikšmę valstybės gyvenimui, nors bendrai visuomenės pripažintas tas dalykas buvo tik po ilgų šimtmečių" (J. Lappo, Istorinė Vytauto reikšmė, - "Praeitį", 1933, t. II, p. 52).

O ką Vytautas davė Lietuvai? "Lietuvai Vytautas paliko savo įstatymus, ir jos

Atviro ir drąsaus tikėjimo!

Susitikdamas su tūkstančiais tikinčiųjų iš daugelio pasaulio kraštų vidudienio maldos proga, popiežius Jonas Paulius II sekmadienį kalbėjo apie tikėjimą. "Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome". Tikėjimas yra dvasinė kelionė. Į šią kelionę žmogus leidžiasi, pakludamas gyvojo Dievo žodžiui su tikra viltimi atrasti pažadėtąją ramybę ir laimę betarpiškoje vienybėje su Dievu; vienybėje, kuri pasotins tą giliausią alkį ir numalšins tą giliausią troškulį, kurį kiekvienas žmogus nešiojasi savo širdies gelmėje: alkį tiesos ir troškulį meilės.

Dėl to liturgija mus kviečia budėti: "Būkite pasirengę, nes Žmogaus Sūnus ateis, kai nesitikėsite. Toks budėjimas geriausiai išreiškia žmogaus veržimąsi į Dievą tikėjimo pagalba."

Tokio gilaus ir budraus tikėjimo gyvą pavyzdį mums paliko prieš dvejus metus miręs popiežius Paulius VI. — "Mokykimės iš jo, kaip reikia keliauti į Dievą, - ragino Jonas Paulius II. — Mokykimės iš jo, kaip reikia prisiveržti pro regimų daiktų užtvaras ir pasiekti neregimąjį Dievo tikrovę. Išmokime tikėti su visu paprastumu, tarytum būtume vaikai. Bet drauge nuolat ugdykime savo tikėjimą, kad jis būtų sąmoningas, tvirtas, subrendęs, išbandytas kovoje su klūtėmis. Kaip tik tokio didelio tikėjimo iš mūsų, iš krikščionių, reikalauja šie neramūs laikai. Laikai reikalauja atviro ir drąsaus tikėjimo! Tikėjimo kupino vilties. Tikėjimo, kuris reiškiasi gerais darbais. Tikėjimo, kuris gyvena žmonių meile. Ištvėrimingai mokykimės tokio tikėjimo. Melskimės, kad Kristus jį mum suteiktų".

Ta pačia proga popiežius Jonas Paulius II pirmą kartą maldininkų miniai kalbėjo apie savo kelionę į Vakarų Vokietiją. Ši popiežiaus

kelionė tęsis penkias dienas: prasidės lapkričio 15 ir baigsis lapkričio 19 dieną. Sv. Tėvas aplankys Koelną, Bonną, Osnabrucką, Fuldą, Alttoetingo Dievo Motinos šventovę ir Miuncheną. "Džiaugiuosi - pažymėjo Jonas Paulius II, — kad tokiu būdu galiu priimti Vokietijos vyskupų konferencijos ir Vokietijos vyriausybės kvietimą. Savo apaštaline kelione noriu išreikšti pagarbą visai vokiečių tautai, kurios istorija yra taip artimai susijusi su Bažnyčios istorija ir taip giliai įsišaknijusi krikščioniškoje tradicijoje. Savo apsilankymu noriu sustiprinti brolių ir seserų tikėjimą ir, išreikšdamas nuoširdų dėkingumą, noriu padėkoti ganytojus ir visą Dievo Tautą II-jo Vatikano susirinkimo dvasioje tęsti pagalbą neturtingųjų Bažnyčių naudai visame pasaulyje.

LRTV

VILNIUJE PRANCŪZIJOS DIENOS

Užsienio spauda paminėjo gegužės mėnesio pabaigoje Vilniuje surengtas Prancūzijos Dienas. Laikraščiai ypatingu būdu atkreipė dėmesį į faktą, jog Prancūzijos Dienai Vilniuje proga Prancūzijos valdžia dar kartą patvirtino savo ligšiolinį nusistatymą, pagal kurį ji nepripažįsta teisėtų Lietuvos ir kitų dviejų Pabaltijo valstybių prievartinį įjungimą į Sovietų Sąjungą. Dėl to, remiantis Vilniaus radijo pranešimu, Prancūzijos Dienose ne dalyvavo nė vienas oficialus Prancūzijos valdžios atstovas, o tik tiktai Prancūzijos komunistų partijos delegacija ir žurnalistai. Užsienio laikraščiai pažymi, jog Prancūzijos vyriausybės nusistatymą nepripažinti Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, pirmą kartą Lietuvoje viešai iškėlė komunistų partijos delegacijos pirmininkas, komunistų dienraščio politinis redaktorius Lė-

Melbourn Kat. Moterų Draugijos šventė

Katalikės moterys savo metinę šventę pasirinko Žolinę - Marijos Dangun Ėmimo šventę, kurią jos Melbourn iškilmingai atšventė rugpjūčio 17 dieną.

Oras gražus, saulėtas, gamta dvelkia pavasariu, kai katalikės moterys su savo vėliava įžengė į bažnyčią. Prie altoriaus, visos tautiniais rūbais pasipuošusios, stovėjo garbės sargybą prie savo vėliavos.

Parapijos choras, vad. Petro Mor kūno, kėlė šventės jausmą parinktomis giesmėmis. Kun. P. Dauknys pasakė pritaikintą pamokslą. Aukąs prie altoriaus atnešė jaunos Draugijos narės: Dalia Antanaitienė ir Rūta Jokubaitienė. Sv. Mišių skaitymus atliko Gaila Zemaitytė.

Po pamaldų Draugijos narės su vyrais vyko į Parapijos Namus Kensingtone, kur Kat. Mot. D-jos Valdybos narės buvo pagaminusios

skanias pietus. Aptarnavo Valdyba ir jaunosios D-jos narės.

Prie papuoštų stalų susėdė per 80 žmonių. Draugijos pirmininkė H. Statkuvienė pasveikino visus ir pasidžiaugė tokiu gausiu dalyvavimu. Ji taip pat pasidžiaugė, kad Kat. Mot. Draugija turi daug jaunimo; pasidžiaugė ir pasveikino naujai įstojusias penkias nares.

Kun. Pr. Vaseris palaimino stalą ir su visais pasimeldė už mirusias nares. Pirmininkė H. Statkuvienė pasakė įspūdingą kalbą. Ji pasakė, kad Kat. Moterys susibūrė po savo vėliava Tiesos ir Meilės tarnyboje, "Nuveikėme didelius darbus", — sakė ji, — bet savo moteriška ranka padedame tiems, kurie dirba patriotinį darbą, tautos laisvinimo kovoje".

Danguolė Jokubaitienė eilėraščių deklamacija pajvairino pobūvį, taip pat ir Rasa Statkuvienė, kuri padeklamavo Partizanų eilėraščių.

Skambėjo dainos, dainelės, kurias kun. Pr. Vaseris lydėjo mandalina. Popietė praėjo malonioje nuotaikoje. Tikslai mūsų lietuviškame gyvenime permažai nuoširdaus atliktų darbų įvertinimo paskatinančio dabartines darbuotojas naujiems užsimojimams.

Linkime Melbourn Katalikų Moterų D-jaį gyvuoti ir bujoti. Jos energingai pirmininkei Halinai Statkuvienei ir visai Valdybai stiprybės ir sėkmės Draugijos vadovavime. Sv. Mergelės Marijos dieviškoji malonė ir meilė telydi jas visada.

ALB.

— **Marija Gimbutienė** - Californijos universiteto archeologijos profesorė, išrinkta Baltiškųjų Studijų Ugdymo draugijos naująja pirmininke dviejų metų kadencijai. D-ja birželio mėnesį Vašingtone buvo su rengusi VII-tą Baltistikos studijų konferenciją, kurioje dalyvavo apie 400 šios srities mokslininkų iš įvairių pasaulio kraštų.

valstybės veikėjai ėjo jo mokyklą. Jie išaugo ir subrendo Vytauto iškeltos Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės savarankiškumo idėjos maitinami. (...) Vytautas, pagaliau, paliko Lietuvai ir savo garsų vardą. O tas vardas buvo jau ištisa programa" (ten pat, p. 68-70). Mes savo ruožtu priduriame, kad Vytauto išpuoselėtos Nepriklausomos Lietuvos idėjos ir šiandien įkvepia mūsų tautą, teikia jai dvasinę stiprybę.

Neapykanta Lietuvos praeičiai buvo pademonstruota tuoj pat po Lietuvos įjungimo į TSRS. Jau 1940 m. liepos 25 d. Kauno universitetui buvo atimtas Vytauto Didžiojo vardas. Net vokiečiai neišdriso taip pasiiegti, nors jie niekada neužmiršo Žalgirio.

Bet pasirodo, komunistai ne visada buvo tokie principingi lietuviškųjų "grobikų - feodalų" atžvilgiu. Prasidėjus karui, į Maskvą pabėgę tarybiniai aktyvistai staiga puolė liaupsinti Lietuvos kunigaikščių galybę, idealizuoti "feodolinę" praeitį. Patriotizmu netikėtai sužibėjo K. Korsako kūryba (pvz., jo publicistikos rinkinys "Prieš amžinąjį priešą", antologija "Amžinoji neapykanta" ir kt.). O 1944 m. pavasarį Zimano, Nikitino ir Afonino vadovaujama Trakų partizanų brigada pasivadino DLK Vytauto vardu. Stalinas mokėjo komunistinį "principingumą" pakreipti sau palankia linkme ...

Tačiau dar karui nesibaigus, įvyko toks pat staigus propagandinis persiorientavimas.

Sučiupęs pergalei į savo nagus, Stalinas atsisakė Lietuvos kunigaikščio pagalbos. Mat, išvijus vokiečių okupantus, patriotinės nuotaikos atsisuko prieš jį patį, sukeldavo jau ne antivokiškas, o antitarybines aistras. Ir taip Stalinas paskelbė kovą Lietuvos kunigaikščiams, bet tokiai "feodalinei ar buržuazinei" Lietuvos praeičiai. Kaip ugningas raginimas į šį "kryžiaus žygį" nuskambėjo A. Sniečkaus kalba iš LKP (b) CK VII plenumo tribūnos: "Daugelyje Lietuvos miestų tebestovi buržuazinės Lietuvos laikais pastatyti paminklai, kurie neturi nieko bendro su lietuvių tautos istorija ir kultūra. (...) Lietuvos KP (b) CK agitacijos ir propagandos skyrius turi artimiausiu laiku paruošti buržuazinės praeities paminklų pašalinimo planą" ("Vykdėti VKP (b) nutarimus" - "Komunistas", 1945, Nr. 1).

Na ir prasidėjo "šalinimas"! Pirmasis "klaidas" taisyti griebėsi pats Trakų partizanų brigados "krikštatėvis" Zimanas. Kiti puolė kapoti pakelių kryžius, verst kopyltulpius. Aukščiausią "budrumo" laipsnį pasiekė tuometinis Kauno Karo muziejaus direktorius J. Apuokas - Maksimavičius. Besiautėdamas jis metalo laužui atidavė netgi bolševikų tanką, kurį Lietuvos kariuomenė 1919 m. mūšio lauke buvo atėmusi iš Raudonosios armijos. 1946 m. iš Kauno universiteto antrąkart buvo atimtas Vytauto Didžiojo vardas.

Šiandien sunku apskaičiuoti, kiek kultūros vertybių buvo sunaikinta to barbariško siautėjimo metais, sunku apsaityti, kokia žala tuo buvo padaryta mūsų tautai. Ir juo tragiškiau, kai aplinkui matai tebežiojėjančias stalinizmo užmes. O jų būtų galima bent išoriškai jas užmaskuoti.

Prisiminkime vėl Jurbarkę stovintį Vytauto paminklą. Nuo sunaikinimo jį turbūt išgelbėjo autoriaus Vinco Grybo vardas. Apdaužę paminklą iškaltus Gedimino stulpus, nuplėšę lentą, sugriovę tvorėlę, "Stalino sakalai" paliko jį sunykimui. Kiekvienas, nuvykęs į Jurbarkę, gali įsitikinti apgailėtina paminklo būkle. O juk šis V. Grybo kūrinys įtrauktas į LTSR dailės paminklų sąrašą (nr. 999). Neužtenka tik inventurizuoti - būtina laiku bent užkirsti kelią paminklo sunykimui. Spauzoje nuolat minimas partijos ir vyriausybės rūpestis praeities kultūros vertybių išsaugojimu. Štai, pavyzdžiui, neseniai išleistoje Č. Kudabos knygelėje "Jei iš Vilniaus keliausi" (84 p.) paminėtas Perlojoje "tarybiniais metais restauruotas kunigaikščio Vytauto paminklas" (jo autorius - Petras Tarabilda). Tiesa, savo laiku ir šis paminklas buvo planuojamas sunaikinti. Norėta jį sprogdinti, tačiau kažkam šovė į galvą, kad gali nukentėti miestelio pastatai. Tuomet užmetė lyną ir bandė su traktoriumi nuversti.

(Bus daugiau)

SYDNĖJUJE

JUOKĖMĖS SU VITALIU ŽUKAUSKU

Prieš 4 metus pramintomis pėdomis į Australiją atskrido mūsų nuotaiką praskaidrinti humoristas Vitalis Žukauskas.

Rugpiūčio 23 d. Lietuvių klubo scenoje vėl išvydome svečią Vitalį, kuris atvežė mums vieno žmogaus teatrą. Vitalis Žukauskas gyvena pagal tą posakį, kad yra geriau juoktis, negu verkėti. Jis ne tik pats juokiasi, bet ir kitus prajuokina. Gerai žiname, kad ne visi turime tą Dievo dovaną, prajuokinti kitus.

Virš dvi valandas trukusio spektaklio klausėmės anekdotų ir kitų juokingų Vitalio pasakojimų. Šių dienų humore komikai daug vartoja vulgarų žodžių arba pajuokia kunigus bei tikinčius. Vitalis Žukauskas savo spektaklyje išvengė tų purvinų žodžių, ką kiti komikai skaito humoru ir už tai mes esame jam dėkingi.

Pasibaigus Vitalio spektakliui, ALB pirm. Dr. A. Mauragis padėkojo svečiui už atvykimą ir įteikė Olego Truchano knygą nuo Sydnėjaus lietuvių.

PAS ATEITININKUS

Ateitininkų ruošas šeimyninis vakaras gal nebuvo gausus svečiais, bet buvo labai linksmas, šeimyniška atmosfera. Kęsto Ankauskas parinkta muzika labai tiko šiam vakarui. Sendraugų pirmininkas A. Kramilius trumpu žodžiu priminė prieš 70 metų įsikūrusį Ateitininkų sąjungą ir pakvietė E. Lašaitį pravesti meninę programą, kurią atliko jaunieji ateitininkai.

Pati jauniausia Viržintaitė su pilnu pasitikėjimu padainavo Dvasios Vado kūną. P. Butkauskas sukurtą dainą kaip obelis mamyt palinkus, Antanas ir Andriukas Lašaičiai padainavo jų tėvelio parašytą dainelę aktualia tema, grojo Mark Swe-

eney už save didesniu akordeonu. Inž. Vytautas Juška pravedė vaidinimą apie tinginius. Mikutis ir Petriukas Burokai pašoko Erdvių šoki. Publika šiltai priėmė šių jaunuolių pastangas.

Programos paruošimu rūpinosi mokytoja Jadvyga Burokienė. Aldona Stasiūnaitienė tai nepamainoma šeimnininkė ir organizatorė, jos rūpesčiu stalus puošė skanūs tortai ir kitos gėrybės.

Jaunosios ateitininkės aptarnavo vaisvandenių šulinį. Išlaidoms padengti buvo pravesta loterija, kuriai nors ir sirdama puikų tortą atsiuntė M. Statkienė. Kitus vertingus fantus aukėjo: Aldona ir Elė Stasiūnaitienės, Lėta Kramilienė ir kiti.

Tokie parengimai kartu su vaikais duoda daug naudos šių laikų šeimoms. Tikimės, kad užbaigus Lietuvių klube prištatus, ten bus vietos panašioms parengimams šeštadienio vakarais.

VENGRŲ TAUTINĖ ŠVENTĖ

Vengrai, švęsdami šv. Stepono dieną, kaip jų Tautos šventę, kviečia garbės svečiais parlamento narius ir kitus. Šiomet rugpiūčio 23 d. vengrų patalpose iš lietuvių buvo kviestas A. Kramilius, kaip Pavergtųjų Tautų Komiteto pirmininkas.

Jam teko kartu sėdėti su Vidaus reikalų ministeriu Hon. R. J. Elliott QC, kur turėjo progos iškelti keletą mums rūpimų klausimų. Baltijos užgrobinimas prieš 40 metų buvo vienas iš daugelio. Ministeris sakė, kad pasistengs visa tai iškelti parlamente.

MIRĖ MARIJA BERNOTIENĖ

Tik gauta žinia, kad Kempsey mirė telyje mirė Marija Bernotienė apie 75 m. amžiaus. Ji yra buvusi Dainos choro narė ir dainavusi solo.

Koresp.

DAINOS CHORE

Cabramatoje gyvenantis ramus suvalkietis yra labai jautrus lietuviškiems reikalams. Jis ne tik remia stambiomis sumomis Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondą ir paskutiniu metu Dainos choro sekret. A. Kramiliui įteikė \$200 auką. Tai iš dangaus siųsta parama Dainos chorui, už ką J. Sakalauskui priklauso nuostirdi padėka.

Dainos Choro Valdyba

GEELONGAS

Tautos šventės minėjimas rugsėjo 6 d. - šeštadienį Lietuvių Bendruomenės Namuose 7 val. vakare. Paskaitą skaitys Pavergtųjų Tautų Viktorijos Tarybos bei Melbourne Lietuvių Bendruomenės pirm. Alb. Pocius. Po paskaitos - suneštinis. Sekmadienį - rugsėjo 7 d. - lietuviškos pamaldos Tautos šventės proga šv. Jono bažnyčioje, North Geelonge 9 val. Organizacijos prašomos dalyvauti minėjime ir bažnyčioje su vėliavomis.

ALB Apylinkės Valdyba

LATROBE VALLEY

Po trumpos ligos rugpiūčio 8 d. mirė Kazimieras Tījūnėlis (Ciuneilis), ilgametis Latrobe Valley seniūnijos, Tautos Fondo, lietuviškos spaudos ir ALK Federacijos rėmėjas. Paliko nuliūdime žmoną, dukrą su šeima ir sūnų. Palaidotas rugpiūčio 13 d. Moe kapinėse. Vėlinis buvo 70 metų amžiaus.

Rugpiūčio 1 d. mirė Viktoras Kilimonis. Ilgesnį laiką sirgo parkinsono liga. Palaidotas rugpiūčio 15 d. Moe kapinėse. Vėlinis buvo 63 metų amžiaus.

Liepos 23 d. savame karavane Morwell mieste, rastas miręs Balys Valentiničius, 65 m. amžiaus. Palaidotas rugpiūčio 21 d. Hazelwood kapinėse.

RAMOVĖNŲ KRIVULĖ

Momentas mirties šešėlyje

Rašo Antanas Kramilius

(Tęsinys)

Leit. Kozulis tikriausiai daugiau žinojo negu jis man pasakė. Ragino jis mane bėgti. Man, nemokančiam lenkų kalbos, bėgti iš Jašiūnų į Suvalkią buvo tas pats kaip ir skristi į mėnulį. Aš sakiau, kad eisime kartu ir kas bus visiems, lai būna ir man.

Nemalonus jausmas apėmė ne tik mane bet ir kitus VR karius. Užlipęs ant tvarto, atsirėmęs į kuprinę, minkštuose šiauduose, tarsi puikioje kėdėje, pradėjau žymėti paskutinių dienų įvykius mažoje užrašų knygelėje.

Pirmadienis, gegužės 15 d. Mūsų 310 batalijonas dar tebestovį Jašiūnuose ir šiuo momentu nežinoje kokia mūsų ateitis ...

Staiga išgirstu balsą kieme. Kažkoks tai puskarininkis šūkauja, kad reikalingos milinės. Nulipau žemyn. Susirenka daugiau vyrų ir puskarininkis praneša, kad pakeliui į Jašiūnus ateina grupė VR karių, kurie Mūrinėje Ašmenoje turėjo su-

sirėmimą su lenkų partizanais. Daug jų ten žuvo, o kiti buvo paimti į belaisvę. Lenkams vyrų nereikėjo, bet jiems buvo reikalingi ginklai ir drabužiai. Lenkai paimtus gyvus VR karius išrengė, palikdami tik su apatiniais baltiniais ir kelnėmis.

Lenkai prisaikdinę šiuos išrengtus vyrus grįžti namo, atvarė netoli Jašiūnų ir paleidę pasiuntė žinią į Jašiūnus, kad atsiimtume savo draugus. Atidaviau ir aš savo milinę, nes pakilusi saulutė žadėjo šiltą dieną ir ta milinė atrodė, kad bus tik svoris kuprinėje. Greitai suorganizuoti keli vežimai ir jie išvažiuoja į rytų pusę vedančiu keliu. Už geros valandos grįžta šie vežimai pilni vyrų, dėti tik apatinius baltinius ir apsisiautę mūsų milinėmis. Kojos kruvinos nuo keliasdešimt kilometrų žygiavimo pėščiomis be batų, tarp jų mano pažįstamas griškabūdielis Kalvaitis. Apibėriame klausimais, kas atsitiko, kaip, kur, kas užpuolė? Bolševikai, banditai? Ne, sako vyrai,

lenkų reguliari kariuomenė. Lenkai čia jautėsi šeimnininkai ir jokie kiti, įskaitant ir plechavičiukus čia buvo nepageidaujami.

Lenkai apsiginklavę automatiškais vokiškais ginklais tik tyčiojosi iš mūsų vyrų. Štai jie, sakė, rodydami į savo pistoletus, taip jau mes jas vadinome, čia jūsų plechavičiukų ginklai, kuriuos Hingstas mums atidavė. Hingstas buvo Vilniaus Gebietskomisar. Kalbėdavo, kad jo žmona buvo lenkė, tad ir simpatijų lenkamis netrūko. Lenkai su dideliu malonumu dabar pareikalavo ir mūsų uniformų. Klausiu Kalvaitį apie kitą griškabūdielį, mokyklos draugą Antaną Šapalą. Antanas buvo didelio ūkininko vien turtis sūnus. Antanui Šapalui lenkų automato kulkos visą pusę galvos nunešė, su ašaromis akyse atsako Kalvaitis. Skausmo banga užlieja krūtinę. Sunku kontroliuoti ašaras. Galvoju, ką pasakysiu grįžęs jo tėvams? Buvo toks malonus berniukas ...

Bus daugiau

= Oslo vyskupija nutarė įsteigti specialią kunigų seminariją į Norvegiją atvykusiem vietnamiečių katalikams pabėgėliams. Norvegijoje įsikūrę 3.000 vietnamiečių katalikų, iš jų jau keturi jauni vyrai ruošiasi kunigystei. Norvegijoje iš viso tėra tik 14.000 katalikų.

= Jugoslavijoje vyskupų konferencija paskelbė naujus statistinius davinius. Dabar Jugoslavijoje yra šeši milijonai 860 tūkstančių katalikų, kurie sudaro 32 procentus visų krašto gyventojų. Kunigų dabar yra 4.120, vyrų vienuolių 1.410, o seserų vienuolių 6.590.

= Afrikos vyskupų konferencijų sąjungos iniciatyva Kenijos sostinėje Nairobi yra steigiamas aukštųjų bažnytinių studijų institutas, kuriame afrikiečiai kunigai galės pasiruošti mokymo darbui moksleivių ir studentų sielovadai. Tai bus pirmas toks institutas Afrikoje, nes iki šiol afrikiečiai kunigai šiem svarbiems uždaviniam tegalėjo pasirengti tik Europoje.

= Ljurodo Dievo Motinos Marijos šventovėje lankėsi apie 450 italų kunigų ligonių. Rekolekcijas sergantiems kunigams pravedė Vatikano kunigų kongregacijos prefektas kardinolas Oddi. Jis pažymėjo, kad kunigiška tarnyba, kai ji jungiama su kančia, tampa dar našesnė ir prasmingesnė. Tarptautinis kunigų kongresas yra rengiamas Fatimoje rugsėjo 15-21 dienomis.

= Vakarų Vokietijoje kun. Werenfried van Straaten įsteigta organizacija pagelbėti vargstančiai Bažnyčiai atspausdinti ir Lotynų Amerikoje išplatinti milijoną ir 800 tūkstančių egzempliorių Vaiko Biblijos ispanų kalba. Dabar numatoma atspausdinti šv. Rašto knygų ne tik ispanų, bet ir portugalų, prancūzų ir kreolų kalbomis. Knygos bus platinamos įvairiuose Lotynų Amerikos kontinento kraštuose. Šia literatūra susidomėjo Afrikos ir Azijos kraštai.

= Vokietijos katalikų diena vyko Vakarų Berlyne, sutraukusi olimpinių stadioną per 100.000 katalikų. Pamaldoms vadovavo kardinolas Hoeffner. Tuo pačiu metu buvo surengta kita iškilmė laisvajame Vakarų Berlyno universitete, kuriai vadovavo kun. Hans Kueng, sutraukęs apie 5.000 savo pasekėjų.

= Šveicarijos 230.000 katalikų pasirašė peticiją krašto vyriausybei, kad būtų paskelbtas referendumas dėl teisės į gyvybę. Peticijoje sakoma, kad kiekvienas žmogus turi teisę gyventi, apsaugojant jo kūno ir dvasios neličiamumą nuo pat jo prasidėjimo motinos išciuose iki natūralios mirties.

= Lome mieste, Togo respublikoje, Vakarų Afrikoje, rugpiūčio gale rengiama afrikiečių religinės muzikos studijų simpoziumas, kuriame dalyvaus šios srities žinovai ne tik iš visos Afrikos, bet ir iš kitų pasaulio kontinentų. Simpoziumą rengia visos Afrikos Bažnyčių konferencijos teologijos skyrius.

ADELAIDĖ

ADELAIDĖS LIET. KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJOS METINĖ ŠVENTĖ

Balandžio mėn. Draugija iškilmingai atšventė savo veiklos 20 metų sukaktį. Ta proga buvo suorganizuota iškilminga bažnyčioje ir prie vėjų stalo, sukakties prisiminimui išleistas Draugijos ženklelis, kuris puošia visų narių krūtines. Sukakties šėšelyje priartėjusi D-jos metinė šventė - Marijos į Dangų Ėmimo šventė, - buvo apsispręsta atšvęsti tiksliai Marijos artumoje - bažnyčioje.

Rugpiūčio 16 d. vakare šv. Kazimiero bažnyčioje buvo suorganizuota Religinė valanda. Orchidėjomis B. Budrienės išpuoštoje presbiterijoje, prie monstrancijoje išstatyto švč. Sakramento, klebonas kun. A. Spurgis pravedė išpūdingas pamaldas. Iš gilių minčių nuaustose konferencijose išgirdome apie kilnias moters pareigas gyvenime ir Draugijoje. Prieš altorių išėjusios vienuolika D-jos narių jausmingai paskaitė poeto Putino sukurto Marijos litanijos meditaciją. Gražiai nukambėjo visų esančių bažnyčioje giedotos giesmės. Pakilioje nuotaikoje priimta Komunija, palaiminimas švč. Sakramentu užbaigė mąstymų ir maldų pyne, kuri buvo skirta už kenčiančią Lietuvos Bažnyčią.

Rugpiūčio 17 d. 11-tos valandos Mišiose Draugijos narės dalyvavo su savo vėliava. Mišias aukojęs kun. A. Spurgis pasakytų pamokslu vėl prabilo į moterų sielas, ragindamas pasekti pavyzdžiu Tos, Kuri Ją aplankiusiam angelui galėjo visu nuoširdumu tarti: "Štai aš Viešpaties tarnaitė!" Apie kilnius D-jos tikslus buvo paskaityta iš D-jos įstatų. Mišių skaitinius skaitė D-jos pirm. T. Gasiūnienė. Auką atnešė valdybos narės J. Janilionienė ir A. Visockienė. Prie iškilmingos Mišių nuotaikos labai prisidėjo Nemiros Stapleton vedamo Bažnytinio choro gražios giesmės.

Po pamaldų, norėdamos prailginti

ši šventišką nuotaiką, gražus D-jos narių būrys susirinko savo jaukioje seklyčioje ir prie kavutės besidalindamos išpūdziais pabuvo kartu. Buvimas kartu, kad ir be progamos, kad ir be didesnių vaišių, visuomet prisideda prie dalyvių suartėjimo, kuris Draugijai kaip tik netolimoje ateityje bus labai reikalingas sudarant naują valdybą.

V. ŽUKAUSKAS ADELAIDĖJE

Lietuviškoje radijo valandoje VIII. 16 pokalbyje su vedėju V. Baltučiu, Vitalis Žukauskas pasakė, kad žmogus, kuris nieko kito nebijo, dar bijo satyros. Šią mintį pratęsiant galima pasakyti, kad satyra satyrai nėra lygi. Kodėl, pvz. iš visų satyrų tik A. Gustaitis skaitomas satyru - poetu? Mano nuomone todėl, kad jis moka satyrą aprengti poetiniu rūbu.

Panašiai yra ir išvis su humoru. Jį galima pateikti nuoga, skarmaluose arba visiškai padoriuose rūbuose. Žinome visi, kad tas pats anekdotas vieno papasakotam išleina padoriai juokingas, o kitas pasakojant jį pasidaro neskanus ir "riebus". Visa tai priklauso nuo žodžių ir išreiškimų drabuželio, kuriuo jis apvelkamas. Be to ir humoro esama įvairių rūšių. Sakoma: arklinis humoras, buduarinis humoras, salioninis humoras. V. Žukausko pateiktame humore galima rasti bene visą šią skalę. Romėnai sakydavo, kad įvairumas džiugina, tačiau kada įvairumas turi ryšį su skanumu, ne visada gaunasi džiuginantis išpūdis.

Lietuvoje būvę populiariūs caritinės Rusijos anekdotai labai dažnai būdavo priskiriami arba Puškinui, arba popui. V. Žukauskas savo humoro laidininku pasirinko savo nuosavą žmoną. Ji tokia, ji anokia. Kartais klausant darosi net nejauku, ypač tiems, kurie myli savo žmonas. Jų fantazija nedaneša taip toli, kad apie jas viešai taip būtų galima kalbėti. Argi nukentėtų V. Žukausko humoras, jei jis vietoj žmonos į anekdotus įpintų —

vieną poniją Kanadoje, ar pan.?

Savo laiku Kaune buvo taip pasakojama: "Ar girdėjai, ponias X išsoko iš savo namų ketvirtą aukštą ir užsimušė?" - turėjo būti priežastis. — Taip, priežastis buvo - jos vyras visą laiką pasakojęs senus anekdotus". Šį pasakojimą priminė V. Žukausko pateikti humoro numeriai, kurių daugelis buvo girdėti iš jo paties, jam lankantis Adelaidėje prieš 5 metus. Matyt 5 metų neužtenka sudaryti naujai programai. O gal mes Australijoje laikomi tokiais, kuriems galima ir trečią kartą pašildytą kotletą patiekti.

Humoras adelaidiški yra mėgstamas. LK Moterų D-jos ruošiami humoristiniai Siuipinio vakarai visuomet sutraukia daug publikos. Juose kažkaip mokama išsiversti be vulgarumo ir aktorai ir be dažno "rupūžė" epiteto sukelia juoką. Išvadoje galima teigti, kad JAV lietuvių tarpe humoras yra žemesnės gradacijos. Gaila, kad mes nesame tiek turtingi savo adelaidiška humorą nuvežti į Ameriką.

Pr. P.

SYDNĖJUS

Bendruomenės susirinkimas

Lietuvių klube rugpiūčio 17 d. vyko Sydnėjaus apylinkės susirinkimas. Mažai tesusirinkus, susirinkimas pradėtas teisėtai pusę valandos pavėlavus. Apylinkės pirm. Dr. A. Mauragis savo pranešime labai apgailestavo tokiu Lietuvių Bendruomenės narių nerūpestingumu ir buvo linkęs atsistatydinti net iš pareigų. Po pirmininko ir išdininko pranešimų, juos pateikė ir organizacijos: Dainos choras - A. Kramilius, Sporto klubas Kovas - N. Wallis, Ramovėnų - M. Zakaras, Saulių - St. Pacėsa, Pavergtųjų Tautų - A. Kramilius, Atžalos - A. Dudaitis. Į ALB Krašto Tarybą atstovauti Sydnėjaus lietuviams išrinkti: V. Patašius, V. Bukevičius, B. Stašionis, M. Zakaras, A. Kramilius, A. Giniūnas, V. Kazokas, V. Juška, V. Augustinavičius, P. Ropė, A. Kutka, kandidatai - p. Stašionienė, P. Sakalauskas. Susirinkimas baigtas viltimi, kad kitą kartą susirinkime bus daugiau lietuvių.

Pavergtos Tautos

Pavergtųjų Tautų NSW komiteto susirinkime Lietuvių klube rugpiūčio 18 d. pasigستا daug narių. Sekančiais metais nutarta suruošti Ekumenines pamaldas liepos mėnesį, ieškoma tinkama bažnyčia ar katedra.

Simas Kudirka dėkoja

Pavergtųjų Tautų NSW komiteto pirm. A. Kramilius gavo iš Kudirkų laišką; džiaugiasi laimingai grįžę į New Yorką ir nuoširdžiai dėkoja visiems už jo globą ir paramą Australijoje.

Disidentas Valentin Moroz

Šis žymus ukrainiečių disidentas Valentin Moroz, dėl kurio išlaisvinimo prisidėjo ir australai, atvyksta į Sydnėjų rugsėjo 16 d.

NAUJI LEIDINIAI

Lituanus, 1980, vol. 26, Nr. 2, anglų kalba meno ir mokslo žurnalas, tyrinėjantis Pabaltijo valstybių, ypač Lietuvai klausimus. Turėtų šį žurnalą prenumeruoti kiekvienas mokslus einas lietuvis jaunuolis.

Ateitis, balandis - gegužė, Ateitinių Federacijos leidžiamas katalikiškos - lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas, modernia technika pristatomas aktualios mintys.

Lietuvių Dienos, balandžio laida, kaip visuomet gausiai iliustruotas, Prano Pusdešio iš Adelaidės atspausdintas jo įdomaus vaidinimo "Sviesa nuo kalno" I veiksmas.

Laiškai Lietuviams, birželis, Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas.

Laivas, gegužė-birželis, religinio ir tautinio gyvenimo mėnesinis žurnalas, leidžia Tėvai Marijonai.

MELBOURNAS

Asiliepdami į ALB Melbourne Apylinkės Valdybos paskelbtą tebetęsiamą aukų vau lietuviškai knygai Melbourne, ačiū jiems, auksko: po \$ 20 F. Sodaitis, A. Bajoras; po \$ 10 R. Jurevičius, V. Savičkas, Br. Vanagas, E. Matulionis, P. Dranginis; po \$ 5 Jie-vutė Arienė, J. Meiliūnas, I. Matuzonis, P. Venckus, Erna Duonienė, St. Lipčius, po \$ 2 J. Zonius, P. Mažylis.

Išpūdingai gražėjanti ir turtėjanti lietuviškosios knygos šventovė Melbourne Lietuvių Namuose svečiai atvėrusi savo duris visuomet mielai laukia savo brangių skaitytojų ir rėmėjų: šeštadieniais 1-4 val. ir sekmadieniais 1.30-4 val. J. R. Smilgevičius ačiū už paaukotas dvi skautiškas vertingas knygas.

Knygos mylėtojas

= Liuvono katalikų universitete, Belgijoje, rugpiūčio 18-22 dienomis vyko Tarptautinės Katalikiškųjų Universitetų Federacijos XIII generalinė asamblėja, svarsčiusi dros problemas.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

Sydnėjaus Lietuvių Klube

16-18 East Terrace, Bankstown NSW Tel. 708 1414.

PRAMOGŲ TV ARKAHAŠTIS

Valgykla veikia pirmadi. - penktadi. nuo 6 v. v. iki 9 val. val

šeštadi. 6 - 10 val. vak.

sekmadi. 1 - 10 val. vak.

Klubo valandos: Pirmadi. - trečiadi. 4 val. p.p. iki 10.30 v. v.

Ketvirtadi. 4 val. iki 11 v. v., penktadi. 4 val. iki 12 v. v.

Seštadi. 2 val. iki 1 v. ryto, sekmadi. 12.30 v. iki 10.30 v. v.

Šeštadienio ir sekmadienio vakarais groja Populiari šokių kapela.

Nariai, kurie perka gėrimus didesniais kiekiais spiritinius gėrimus gauna 10% nuolaidos, o alaus 5%.

Antradieniais stalo tenisas.

Trečiadieniais šachmatai.

Ketvirtadieniais dvigubi "jackpotai".

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvienu metu vyrai privalo dėvėti kaklaryšius.

Sokiai šeštadieniais nuo 8 val. vak. iki vidurnakčio.

Sokiai sekmadieniais nuo 7 val. vak.

Jei norėtumėte klube atšvęsti gimtadienį, vardines, sukaiktuves, praneškite sekretoriui ar vedėjui, kurie tai pragrai mielai užsakys kapelą.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.